

Paraqitja e rezultateve të programeve të kontrollit të cilësisë: nxjerrja e mësimave nga kolegët

RASTI I KOSOVËS

Arbër Hoti

Shoqata e Kontabilistëve dhe Audituesve e Kosovës (SCAAK)

Drejtore i Departamentit të Kontrollit të Cilësisë

CFRR, Banka Botërore

Vjenë, Austri

25 tetor 2017

I. Historik i SCAAK

II. Tregu i auditimit në Kosovë

III. Autoriteti i mbikëqyrjes publike

IV. Aktivitetet e SCAAK për KC 2013-2015

V. Aktivitetet e SCAAK për KC 2016-2017

Historik/kontekst i shkurtër

- SCAAK është krijuar më 2001, me synim zbatimin dhe nxitjen e standardeve dhe praktikave më të mira botërore për profesionin e ri: me misionin për t'i shërbyer interesit publik
- Anëtare e asociuar e IFAC - 2003
- Anëtare e plotë e IFAC - 2009
- Anëtare e plotë e FCM - 2006
- Anëtare e plotë e EFAA - 2016

Këshillimi dhe udhëzimi – përvoja jonë me Royal NIVRA

Qëllimet fillestare

- Orientime nga një organ anëtar i afirmuar dhe i lartë i IFAC
- Përfshirje në planifikimin, operacionet dhe aktivitetet e SCAAK
- U ofron ZHPV anëtarëve, orientime Këshillit dhe stafit të SCAAK
- Zhvillim i sistemit të kontrollit të cilësisë

Konteksti – gjendja e tregut të auditimit

- Numri i audituesve: 70 (57 vendas, 13 të huaj)
- Numri i firmave të auditimit: 24 (16 vendase, 8 të huaja)
- Numri i njësive ekonomike objekt i auditimit ligjor:
230– 300 njësi ekonomike
- Cilat njësi ekonomike janë objekt i auditimit ligjor sipas legjislacionit vendas?

Autoriteti i mbikëqyrjes publike

- Këshilli i Raportimit Financiar i Kosovës (KRFK) është organ rregullator në Kosovë në fushën e auditimit dhe kontabilitetit.
- Komitetit i shqyrtimit të cilësisë i KRFK-së është përgjegjës për kontrollin e cilësisë të gjithë praktikave të auditimit ligjor.
- Organet e profesionit **nuk kanë përgjegjësi të drejtpërdrejtë** për shqyrtimin e cilësisë së audituesve ligjorë.

Aktivitetet e SCAAK për KC 2013-2015

Aktivitetet e SCAAK për KC - 2013-2015

- Hartimi i udhëzuesit të thjeshtuar për PVM-të me IEKA-n dhe Royal NBA.
- Vizita në vend në PVM vendase dhe praktikues të vetëm të profesionit në bashkëpunim me ekspertë të lartë të PUM dhe Royal NBA.
- Konstatimet nga këto vizita janë përdorur për të organizuar zhvillimin profesional të vazhdueshëm (ZHPV).
- Krijimi i Departamentit të kontrollit të cilësisë më 2015.

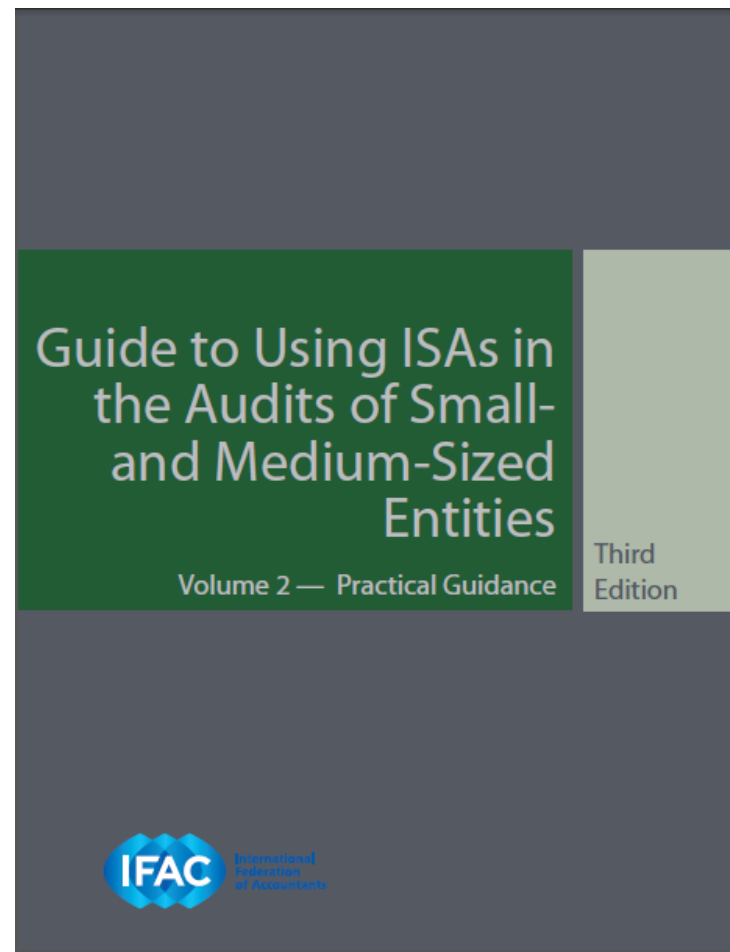
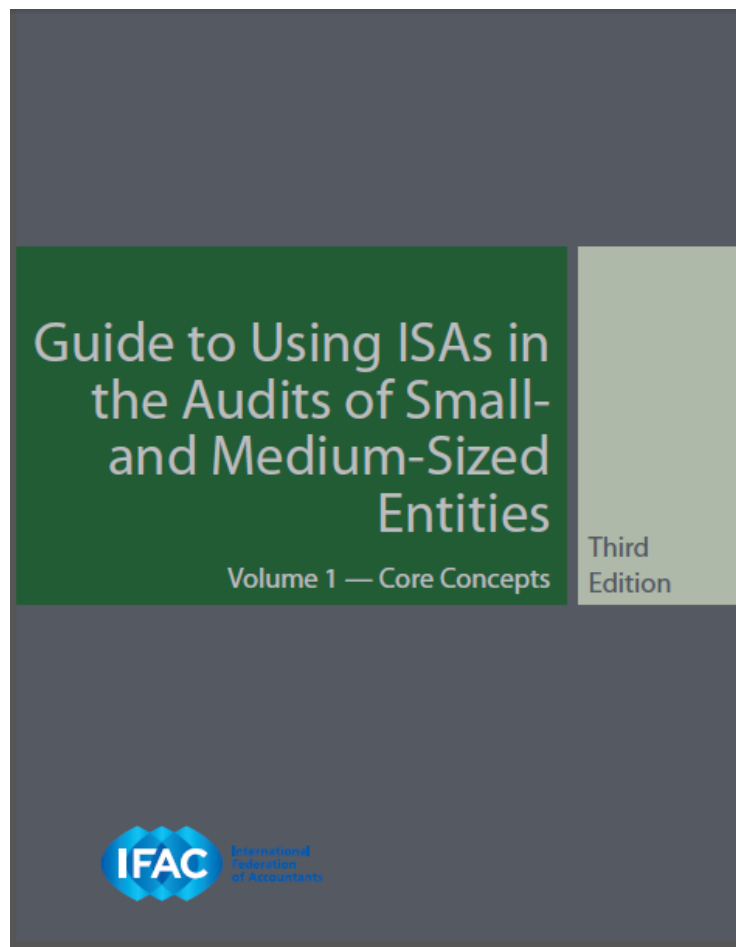

Aktivitetet e SCAAK për KC - 2013-2015 (...1)

- Hartimi i udhëzuesit të thjeshtuar për PVM-të me IEKA-n dhe Royal NBA.
- Vizita në vend në PVM vendase dhe praktikues të vetëm të profesionit në bashkëpunim me ekspertë të lartë të PUM dhe Royal NBA.
- Konstatimet nga këto vizita janë përdorur për të organizuar zhvillimin profesional të vazhdueshëm (ZHPV).
- Krijimi i Departamentit të kontrollit të cilësisë më 2015.

Udhëzuesit e IFAC për zbatimin e SNA-ve

Udhëzues për përdorimin e SNA-ve në auditimin e NJEVM-ve (Udhëzues për SNA)

- Objektivi: të ndihmohen ushtruesit e profesionit në kryerjen e auditimeve efektive, efikase dhe ekonomike të NJEVM-ve.
- Botuar më 13 dhjetor 2007 (botimi III më nëntor 2011).
- 400 faqe
- Përgatitur nga CICA me shqyrtim të cilësisë nga IFAC.
- PDF mund të shkarkohet falas në adresën <http://www.ifac.org/Store/>

Udhëzuesi praktik i thjeshtuar i IEKA-s

Projekt
Udhëzues i thjeshtezuar për auditimin e EVM-ve sipas SNA-ve

Udhëzues praktik i thjeshtezuar

- *Sugjeruar për auditimin e pasqyrave financiare të entiteteve të vogla të mesme*

bazuar në zbatimin proporcional të SNA-ve

Tirane, Shtator 2013

Paraqitur nga
Hysen Cela,
Kledi Kodra

- 68 faqe
- Mbështetet në udhëzuesin e SNA
- Mbështetet në zbatimin proporcional të SNA
- Hartuar me një format të thjeshtë në përdorim

Udhëzuesi praktik i Royal NBA

1a. SAMPLE QC Manual 2-5 Partner Firm_ENG.docx
1b. SAMPLE QC Manual Sole Practitioner_ENG.docx
1c. Consultation Form_ENG.docx
1d. CPD Registration Form_ENG.docx
2a. Sample File Documentation_ENG.docx
2b. Example structure audit plan_ENG.doc
3a. Client Assignment Acceptance Form_ENG.docx
3b. Audit Engagement Letter (small)_ENG.doc
3c. Engagement Letter for a Compilation Engagement (small)_ENG.doc
4a. Assignment of Personnel to Engagements Form_ENG.docx
4b. Confirmation Partner and Staff Independence_ENG.docx
4c. Confirmation Partner and Staff Confidentiality_ENG.docx
5a. Understand the business template_ENG.doc
5b. Materiality_ENG.docx
5c. Template control reliance approach_ENG.doc
5d. IT-Technology Summary.doc
5e. Financial Statement Close Process Template_ENG.doc
5f. Risk Control Matrix_ENG.docx
6D. Work Program_ENG.docx
7a. Balance confirmation trade debtor (negative)_ENG.doc
7b. Balance confirmation trade debtor (positive)_ENG.doc
7c. Bank confirmation_ENG.doc
7d. Lawyers letter_ENG.doc
7e. Letter of representation_ENG.doc
8a. Closing and Wrap up Memorandum Compilation_ENG.docx

- 32 skedarë
- Mbështetet në praktikën më të mirë të Royal NBA

Aktivitetet e SCAAK për KC - 2013-2015 (...2)

- Hartimi i udhëzuesit të thjeshtuar për PVM-të me IEKA-n dhe Royal NBA.
- Vizita në vend në PVM vendase dhe praktikues të vetëm të profesionit në bashkëpunim me ekspertë të lartë të PUM dhe Royal NBA.
- Konstatimet nga këto vizita janë përdorur për të organizuar zhvillimin profesional të vazhdueshëm (ZHPV).
- Krijimi i Departamentit të kontrollit të cilësisë më 2015.

Rezultatet e inspektimeve të kontrollit të cilësisë – 2013-2015

	I përmbush kërkesat	Nevojiten përmirësime	Nuk i përmbush kërkesat	Inekzistent
Pranimi & vijimi i klientit	29 %	52 %	19 %	0 %
Rëndësia materiale & llogaritë e rëndësishme	4 %	39 %	53 %	4 %
Vlerësimi i risqeve të kombinuara	4%	18 %	55 %	23 %
Qasja ndaj auditimit	8 %	40 %	52 %	0 %
Përfundimet e auditimit	12 %	42 %	34 %	12 %
Opinionit i dhënë	18 %	12 %	70 %	0 %
Komunikimi me klientin	17 %	57 %	22 %	4 %

ZHPV treditor – trajnim praktik në auditim

ZHPV treditore – trajnim praktik në auditim (...1)

Dita 1

- Hyrje
- Pranimi & vijimi i klientit
- Materialiteti
- Risqet e biznesit dhe risqet e mashtrimit
- Sistemi i kontrollit të brendshëm

ZHPV treditör – trajnim praktik në auditim (...2)

Dita 2

- Aktivitetit e kontrollit
- Analiza e risqeve dhe qasja për auditimin
- Efekti që kanë te auditimi risqet e ndryshme
- Komunikimi i mangësive në kontrollin e brendshëm
- Mbyllja e fazës së vlerësimit

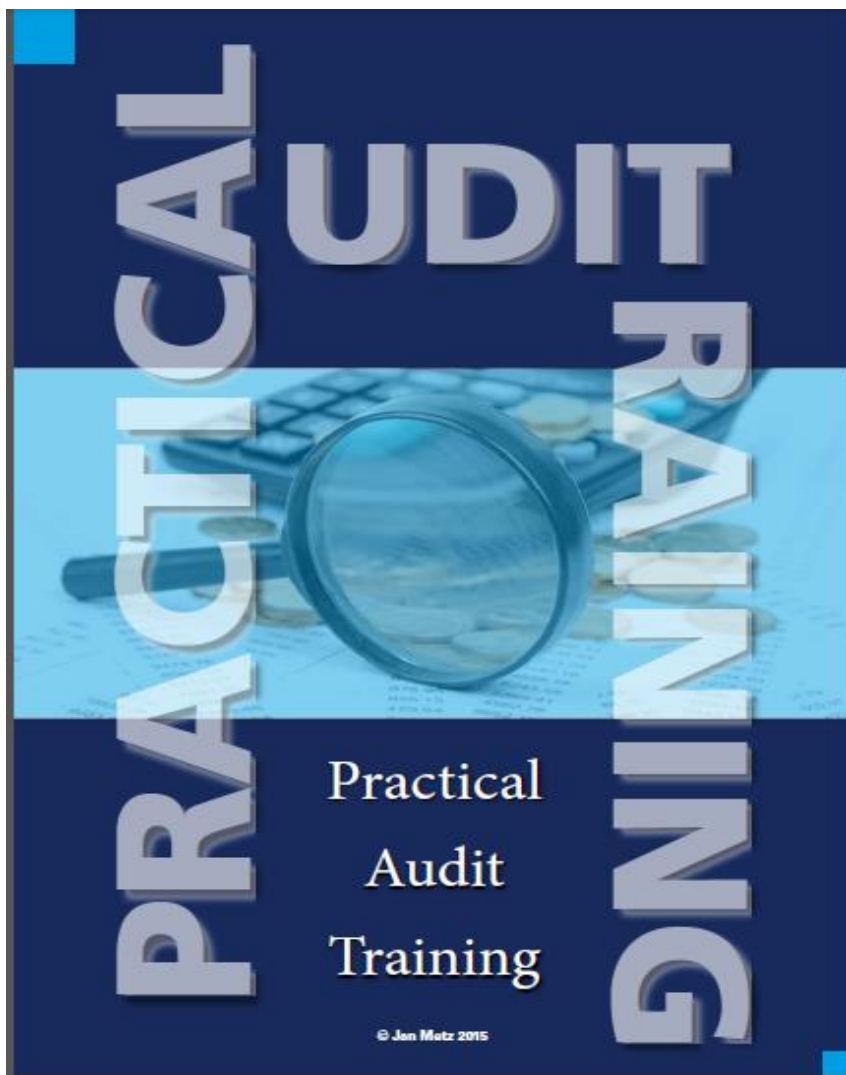
ZHPV treditör – trajnim praktik në auditim (...3)

Dita 3

- Plani reagues i auditimit
- Plani i auditimit me listën e kontrollit
- Pika që duhen pasur parasysh për dokumentacionin
- Mbyllja e auditimit
- Raporti i audituesit
- Vlerësimi

Udhëzuesi i thjeshtuar PUM

Syllabus practical audit*

I	Client acceptance and continuance	page 3
II	Materiality	page 4
III	Focus of the audit on significant accounts, disclosures and relevant assertions	page 8
IV	Overall strategy documentation	page 9
V	Business and fraud risks	page 11
VI	Significant risks	page 14
VII	Impact of business and fraud risks on financial statements and assertions	page 15
VIII	Understanding internal control	page 18
IX	Communicating deficiencies in internal control	page 19
X	Concluding the risk assessment phase	page 20
XI	The responsive audit plan	page 21
XII	Checklist Audit plan	page 24
XIII	Documentation considerations	page 25
XIV	Concluding the audit	page 26

Aktivitetet e SCAAK për KC 2016-2017

- Puna kërkimore për cilësinë e pasqyrave financiare të audituara:
 - Përputhshmëria e raportit të audituesit me standardet përkatëse SNA
 - Përputhshmëria e pasqyrave financiare me SNRF/SNK-të përkatëse.
 - Kampioni: 25%
 - Vitet e mbyllura: 2013 & 2014

Aktivitetet e SCAAK për KC - 2016-2017 (...1)

Natyra e mospërputhshmërisë me SNA – Opinionet e auditimit	Numri i gabimeve: 2013	Numri i gabimeve : 2014
Paragrafët nuk kanë tituj	39	34
Paketa e pasqyrave financiare të audituara nuk është specifikuar në paragrafin e parë	20	19
Mungon përgjegjësia e administratorëve për përgatitjen e pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të.	17	14
Mungon përgjegjësia e audituesve për kryerjen e auditimit në përputhje me SNA-të.	5	6
Mungon pjesa me përgjegjësitë e audituesve.	2	4
Mungon pjesa me përgjegjësitë e administratorëve.	0	1
Theksi i çështjes është bërë pas nënshkrimit	6	0
Paragrafi me opinionin nuk shpreh përputhshmërinë e pasqyrave financiare me SNRF-të.	22	18
Nuk është përcaktuar në terma sasiorë kualifikimi	13	6

Aktivitetet e SCAAK për KC - 2016-2017 (...2)

Natyra e morpërputhshmërisë me SNRF/SNK—Pasqyrat financiare	Numri i gabimeve: 2013	Numri i gabimeve: 2014
Pasqyrat financiare janë në përputhje me SNRF-të	17	10
Emri i njësisë raportuese	13	11
Paketa e plotë e pasqyrave financiare	4	0
Monedha raportuese e përdorur	3	5
Niveli i rumbullakosjes	36	20
Keqklasifikimi i rubrikës së AAM-ve	10	9
Rakordimi i pasqyrës së kapitalit neto për secilën klasë të kapitalit neto	38	32
Lista e SNRF-ve të reja ende jo të zbatueshme	34	36
Politikat dhe procedura për administrimin e riskut për çdo IF	43	30

Aktivitetet e SCAAK për KC - 2016-2017 (...3)

- Miratimi i rregullores së kontrollit të cilësisë për anëtarët e SCAAK
 - Cikël trevjeçar i kontrollit të cilësisë
 - raport aktiviteti vjetor
- Fillimi i zbatimit të KC për audituesit ligjorë, anëtarë të SCAAK
 - Kampioni: 14 auditues të përzgjedhur
 - Faktorët e riskut të marrë në konsideratë: numri i auditimeve, tarifa e auditimit, orët e shpenzuara për çdo angazhim auditimi

Faleminderit!

